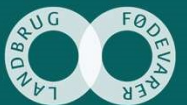

Biodiversitet og økonomi i landbruget

Naturchef Heidi Buur Holbeck

Syddansk Universitet d. 21. august 2020

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

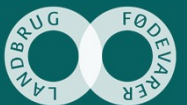

Opbygning af mit indlæg

- Økonomi og barrierer for udvikling af mere biodiversitet på landbrugsbedrifter
- Muligheder, tilskud og incitamentter – eller hvad der mangler for at fremme biodiversiteten

SEGES

Anbefalingerne for at vende udviklingen for biodiversiteten er klare:

1. Mere plads til naturen

Store (og gamle) naturarealer har størst potentiale til at sikre høj biodiversitet. Dvs. målret indsatsen!

2. Fokus på genopretning af naturlige processer på naturarealer

Det vigtigste værktøj til at genoprette/bevare høj biodiversitet er ekstensiv helårsgræsning

3. Men på alle landbrugsbedrifter kan indsatsen øges – nogen kan bare gøre mere end andre

SEGES

Foto: Anne Eskildsen

FORDELING AF NATURAREALER I DANMARK

Naturtype	Eng	Mose	Hede	Sø	Strandeng	Overdrev	Tør natur	Samlet
Areal (ha)	109.000	102.500	85.500	70.500	48.000	34.500	380.000	450.000
Antal	53.000	58.000	17.000	145.000	6.500	23.500	158.000	303.00
Andel	2,5%	2,4%	2,0%	1,6%	1,1%	0,8%	8,4%	10,4 %
Størrelse	2,0 ha	1,8 ha	5,0 ha	0,5 ha	7,4 ha	1,5 ha	2,4 ha	1,5 ha

HVAD ER TIL HINDER FOR AT LANDBRUGETS BIDRAG TIL MERE BIODIVERSITET?

- Restriktioner (via lovgivning)
- Frygt for flere restriktioner
- Økonomi
- Manglende incitament
- Manglende viden

Restriktioner (via lovgivning) – primært Miljøgodkendelser

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

- God natur kan betyde at husdyrproduktionen ikke kan udvides ⇒ store økonomiske tab og tabte drømme
- Derfor bekymring for at arealer vokser ind i en § 3 beskyttelse

Produktions- og økonomistyring

Få et overblik over produkter og værktøjer du og dine kolleger sammen kan bruge i forbindelse med planlægning, budgettering og opfølgning. Se mere om webstedet [her](#).

Vælg produkter inden for planlægning & budgettering eller opfølgning

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau (fra det samlede, ansøgende anlæg)
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 (ammoniakfølsomme habitatnaturtyper, § 3 heder og overdrev inden for Natura 2000)	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden. 0,2 - 0,7 kg N/ha/år
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 (§ 3 heder > 10 ha, § 3 overdrev > 2,5 ha, højmoser og lobeliesøer uden for Natura 2000)	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Kommunen laver konkret vurdering Max. merdeposition ≥ 1,0 kg N/ha pr. år.

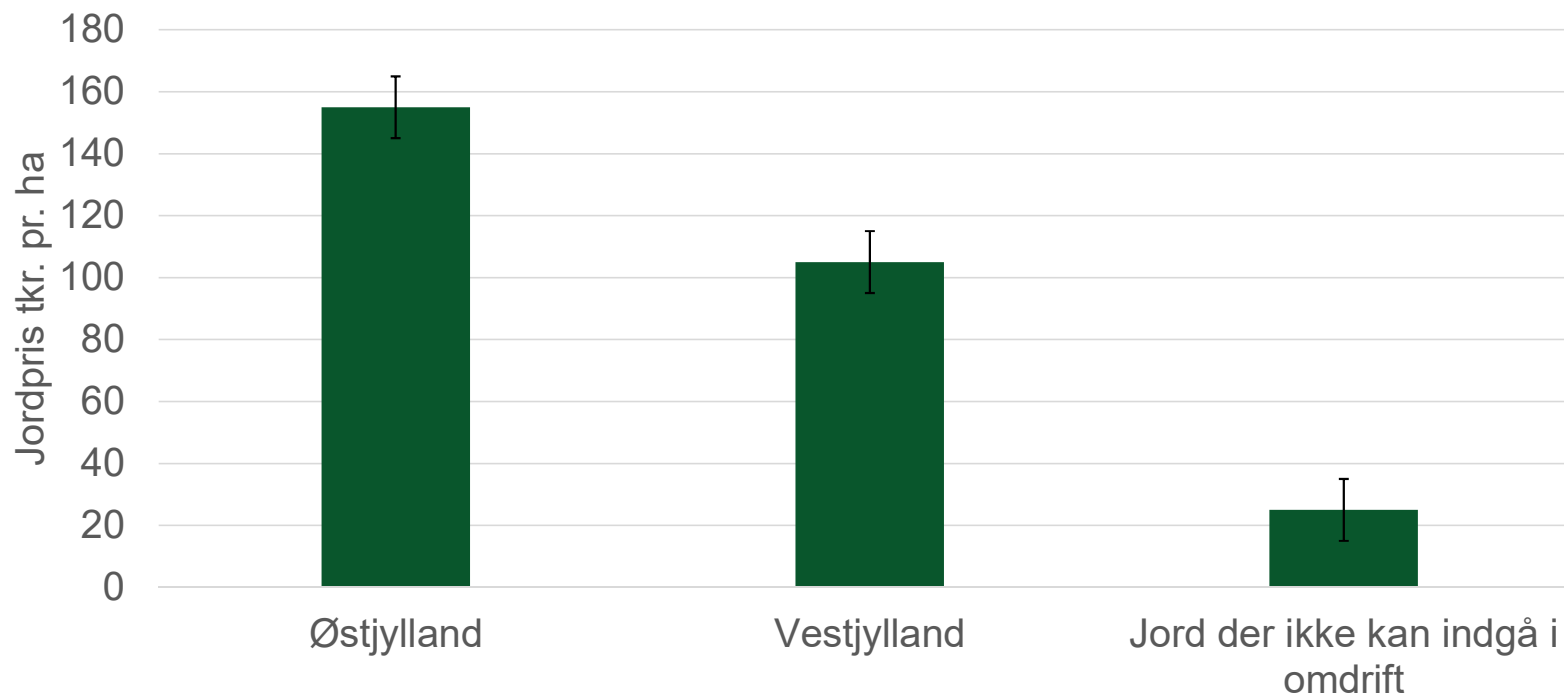

Når arealer vokser ind i en § 3 beskyttelse

- Markant værdiforringelse af jorden
- En § 3 udpegning kan have konsekvenser for husdyrproduktioner ved udvidelser
- Mulige nye indtægter?

Eksempel på jordpriser, kr. pr. ha

Jord uden for omdrift, er jord der ikke kan skabe et afkast = mindstepris for arealet, der udelukkende repræsenterer jagtværdi og lign. Tilskud kan højne værdien, men afspejler kun dækning af udgifter

SEGES

Kilde: beregninger fra SEGES baseret på Danmarks Statistik og Økonomidatabasen

HVOR VIL DET VÆRE NEMT OG OPLAGT AT GØRE NOGET NYT OG ANDET END HIDTIL?

På de dårlige dyrkningsjorde kan udviklingen mod god natur gå hurtigt

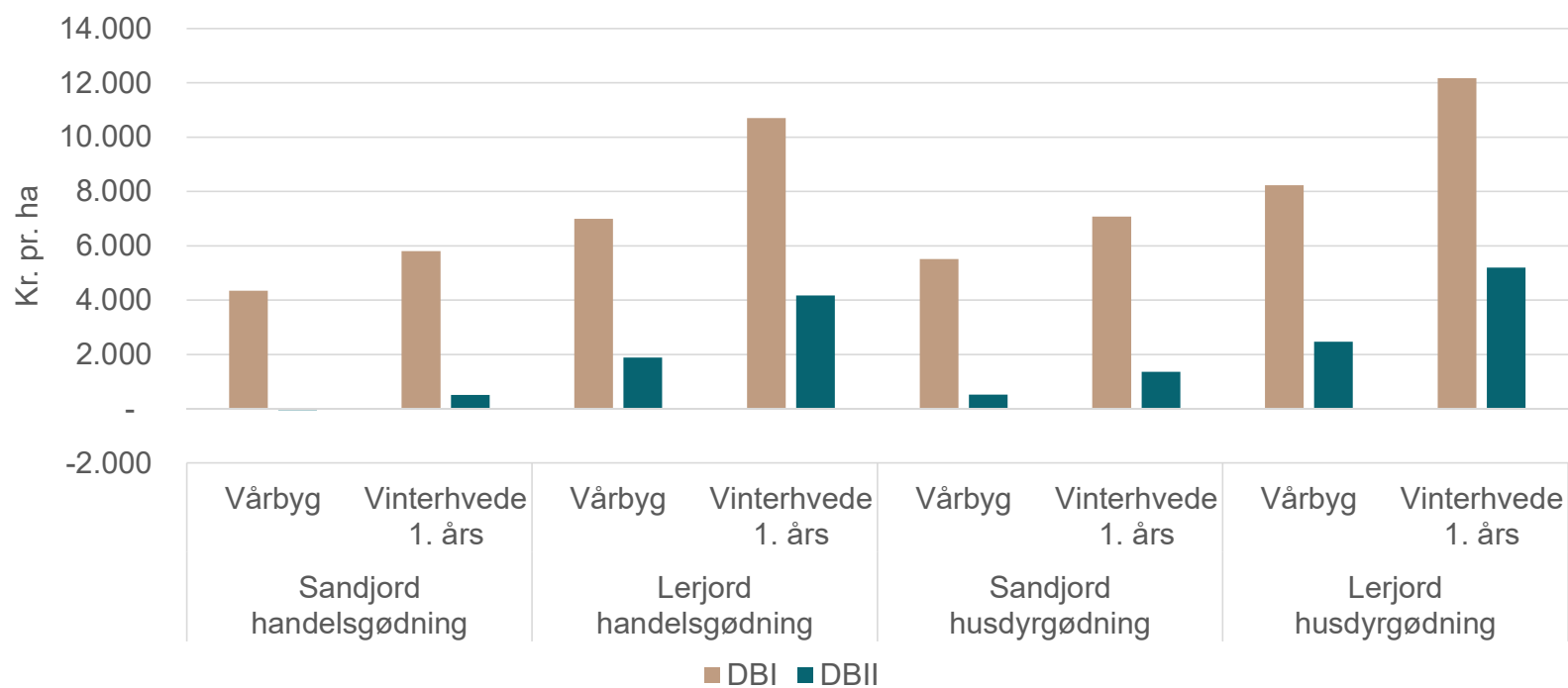

Tag f.eks. udgangspunkt i de ca. 17.000 ha i de 20-årige ordninger, som udløber over de næste år.

DBI og DBII for vårbyg og 1. års vinter hvede

DB I og DBII = dækningsbidrag før og efter omkostninger til maskiner og arbejde

**NEMT (BILLIGT) TILTAG MED STOR EFFEKT:
UDTAGNING AF AREALER TIL PERMANENT NATUR**

DER MANGLER INCITAMENTER TIL PERMANENT UDTAGNING AF AREALER

SÆRLIGE MULIGHEDER FOR TILSKUD I SÆRLIGT UDPEGEDE NATURA 2000 OMRÅDER

Forside Nyheder og presse Om os Job Kontakt English Ministeriets websites

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen

Landbrug Virksomheder Tværgående Tilskud & selvbetjening

Du er her: Forside > Tilskud & selvbetjening > Tilskudsguide > Rydning og forberedelse til afgræsning i Natura 2000

Rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning

Du kan søge tilskud til projekter om rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning i de særligt udpegede Natura 2000-områder samt arealer med overdrev og arealer i nationalparker. Formålet er at rydde tilgroede arealer og/eller forberede til afgræsning på arealer, som på nuværende tidspunkt ikke bliver afgræsset.

Natura 2000 er et fælles europæisk netværk til beskyttelse af naturtyper og arter.

Du kan få flere oplysninger om Natura 2000 på Miljøstyrelsens hjemmeside

Denne ordning er en del af det danske landdistriktsprogram og er medfinansieret af EU. Du kan læse mere om det danske landdistriktsprogram her:

Det danske landdistriktsprogram

Har du et tilsagn fra 2015 eller tidligere, kan du finde information og vejledning vedrørende dit tilsagn her:

Rydning og forberedelse til afgræsning i Natura 2000 (2015)

Om tilskuddet Skema og vejledning Tidslinje Spørgsmål og svar

Del f t i e

Fakta om tilskuddet

- Åben for ansøgninger
- 7. august 2020 til 15. september 2020
Ansøgningsperiode
- 3 måneder
Anslået sagsbehandling

EU-tilskud

Download som pdf

Åbn alle afsnit Luk alle afsnit

Tilskud til sammenhængende arealer i og i tilknytning til Natura 2000 områder

Med denne ordning kan private lodsejere søge om tilskud til permanent ekstensivering af arealer i eller i tilknytning til Natura 2000-områder.

Du kan ansøge om tilskud til sammenhængende arealer i perioden 1. juli til 31. august 2020. Der er afsat i alt 10 mio. kr. til ansøgningsrunden i 2020.

Tilskudsordninger og afsatte midler under Landdistriktsordninger i 2021

- Tilskud til sammenhængende arealer i og i tilknytning til Natura 2000 (national ordning) 10 mio. kr.
- 5-årigt tilskud til pleje af græs- og naturarealer: 67 mio. kr.
- Rydning og forberedelse til græsning: 26 mio. kr.
- Skov med biodiversitet: 16 mio. kr.
- Vådområder (kvælstof): 353 mio. kr.
- Minivådområder: 243 mio. kr.
- Målrettet regulering: 190 mio. kr.
- Skovrejsning: 70 mio. kr.
- Lavbundsjord (klima): 89 mio. kr.

SEGES

5-årigt tilskud til pleje af græs- og naturarealer

- Tilskud til græssende dyr på naturarealer
- MEN på ca. 80 pct. af arealerne bliver der også søgt grundbetaling. Giver samlet ca. 1.000 kr. mere/ha
- Der kan skabes gode resultater for biodiversiteten, men:
  - Græsningen kan være for intensiv
  - Arealerne bliver også ofte slået
- Værdien for biodiversiteten afhænger af den enkelte lodsejeres indsats

SEGES

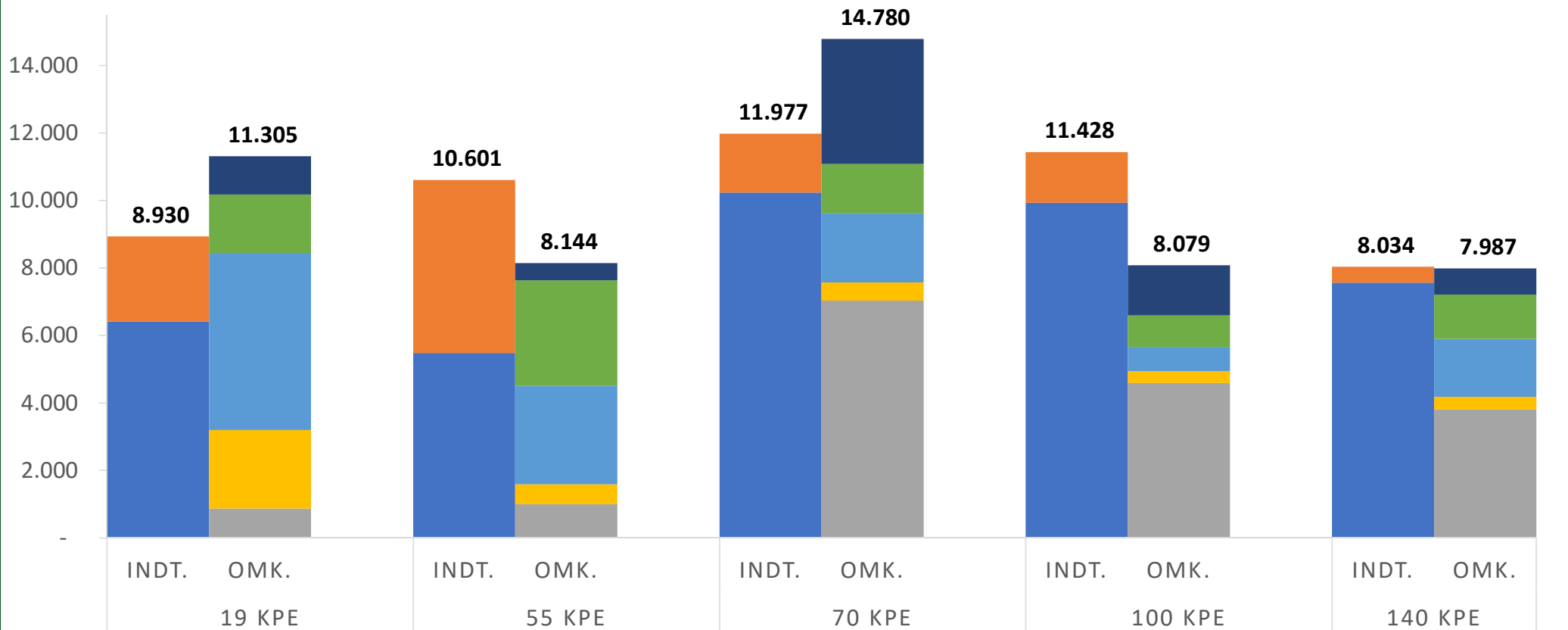

Naturforvaltning som driftsgren - Fokus på kvalitet og den gode historie

INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER, KR. PR. KPE

■ Bruttoudbytte

■ Dyrlæge og diverse omk.

■ Kapital omk.

■ Foderomkostninger

■ Arbejdsomkostninger

■ Nettooverskud fra pleje- og naturarealer

■ Andre kapacitetsomkostninger

KPE: Moderdyr med naturligt opdræt

Økonomi i naturforvaltning

Stor variation i indtjening

Dem der tjener penge, er dem der:

- Har en klar strategi
- Hold omkostningerne nede
- Forlang betaling for græsning af naturarealer
- Sikre et rigtigt forhold mellem dyr og areal
- Har store sammenhængende arealer
- Har kendskab til tilskudsordninger og hvilke krav der skal opfyldes
- Kan få en merpris for deres kød

SEGES

A photograph of two men standing in a grassy field with trees in the background. The man on the left is wearing a red and white plaid shirt and dark shorts. The man on the right is wearing a blue and white plaid shirt, blue shorts, and red gaiters over his shoes. He is holding a clear plastic water bottle. The background shows a line of green trees under a blue sky with light clouds.

Landmændene ønsker mere viden om, hvordan de kan fremme biodiversiteten

Vi har et ansvar for at hjælpe dem på vej!

På SEGES har vi udviklet – et 1:1 rådgivningsværktøj “NaturTjek” - giver landmænd viden om prioritering af deres natur

SEGES

